

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Oslo kommune Vann- og avløpsetaten
Postboks 4704 Sofienberg
0506 OSLO

Vår dato: 10.07.2015

Vår ref.: 201502327-17

Arkiv: 312

Deres dato: 05.05.2015

Deres ref.: 15/01867-9

Saksbehandler:

Eline Nordseth Berg

22959210/enbe@nve.no

Oslo kommune, Vann- og avløpsetaten - Tillatelse til midlertidig avvik fra normalvannstand for Nøklevann i Ljanselva - Oslo kommune

Vi viser til deres søknad av 05.05.15 om tillatelse til midlertidig avvik fra normalvannstand for Nøklevann.

Om søknaden

Oslo kommune, Vann- og avløpsetaten søker om å få senke vannstanden i Nøklevann med 5,57 m, fra normalvannstand på 164,07 moh. til 158,5 moh. i perioden 01.09.15 til vinteren 2016. Dette på grunn av at dammen ikke tilfredsstiller krav i damsikkerhetsforskriften (Norconsult, 2007). Det er planlagt rehabilitering av dammen fra høsten 2015 til vinteren 2016.

Dam Nøklevann er en 63 m lang murdam lokalisert ved Rustadsaga i Østmarka. Dammen er 9 m høy på det høyeste og er plassert i konsekvensklasse 3 for dambrudd. Dammen er fra rundt 1900 og var tidligere en del av vannforsyningssystemet rundt Oslo. Nøklevann er fremdeles reservedrikkevannkilde, men brukes i praksis bare til rekreasjon.

Rehabiliteringen består blant annet av opprydning rundt damfoten, utvidelse av overløpet og anleggelse av en terskel østover fra overløpet. Etter anleggsperioden skal området tilbakeføres til å kunne anvendes til dagens bruk. For å komme til de dypeste områdene rundt dammen, informerer Oslo kommune om at de vil anlegge en fangdam.

For å kunne starte arbeidene med dammen høsten 2015 er det søkt om å få begynne nedtappingen 20.07.15. Dette er i søkers kommentar til høringsuttalelsene endret til slutten av august 2015. På befaring (01.07.15) ble det enighet om at oppstart for senkning bør settes til 01.09.15. Senkningshastigheten er anslått til omtrent 15 cm/døgn og vil ta 37 dager uten å regne med tilsiget i perioden.

Oslo kommune har også søkt om å få tappe Lutvann inntil 30 cm for snøproduksjon på Skullerud.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Høring

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er sendt til lokale myndigheter, interesseorganisasjoner og berørte parter for uttalelse. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Bydel Østensjø har uttalt følgende i e-post av 03.06.15:

« ...

Bydel Østensjø støtter hovedpoengene som blir belyst av VAV i forbindelse med midlertidig senkning av vannstanden i Nøklevann og støtter de forslag til avbøtende tiltak som er nevnt, men bydelen er bekymret for at det vil bli stor unaturlig vannføring til Ljanselva og ber om at konsekvensene vedr. dette utredes nærmere i samarbeid med botaniker, VAV, Prosjekt Ljanselva og Østensjøvannets venner.

Likeså bes det om at det vurderes i forbindelse med selve nedtappingen å få overført en del vann via ledningen i Paal Bergs vei til Bogerudmyra og ut i Østensjøvannet. Det vil trolig være bra for både Østensjøvannet og Ljanselva som da slipper så stor unaturlig vannføring.

Det vil også være uheldig for Østensjøvannet at man ikke har vann fra Nøklevann å ta av hvis det skulle skje en ukontrollert nedtapping av Østensjøvannet i forbindelse med automatiseringen av vannstandsregulering der.

Bydel Østensjø ber om at den gamle ledningen i Paal Bergs vei, med mulighet for uttapping i Bogerudmyra, forblir intakt etter omleggingen.

Det er betydelige friluftsinnteresser knyttet til Nøklevann. Nøklevann benyttes til bading av mange barn og unge. Bydelen ber om at det settes ut informasjon om nærliggende badevann. Bydelen oppfordrer Bymiljøetaten til å lage en enkel miljøoppfølgingsplan for å tilse at kantvegetasjon, kreps og fisk reetableres de kommende årene.

...»

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har uttalt følgende i brev av 03.06.15:

« ...

Fylkesmannen uttaler seg i foreliggende sammenheng i første rekke i forhold til konsekvensene for naturmangfoldet og truede naturtyper og arter. Vi kan opplyse at Fylkesmannen vil uttale seg til søknad om dispensasjon for byggearbeidene for dammen etter markaloven. I henhold til § 5 i markaloven er bygge- og anleggstiltak forbudt i Marka. Deler av Nøklevann og det all vesentligste av Lutvann ligger innenfor Hauktjern friluftslivsområdet som er vernet etter markaloven. Vi kan opplyse at det er Oslo kommune som er forvaltningsmyndighet for Hauktjern friluftslivsområde, og eventuelle behov for dispensasjon fra vernebestemmelsene avgjøres av kommunen.

Fylkesmannen vil vise til at tiltaket er en nødvendig utbedring av dammen for å oppnå tilfredsstillende sikkerhet for å møte nasjonale krav fastsatt i damsikkerhetsforskriften.

Nøklevann

Nøklevann har en bestand av edelkreps som er en truet art. Det må tas hensyn til denne arten ved at senkning av vannstanden blir på maks 15 cm pr. døgn slik at krepsen kan trekke seg unna for å finne nytt skjul. Vi forutsetter videre at minstevannføringen ut fra Nøklevann i hele

anleggsperioden inkl. oppfyllingsperioden blir på 10 l/s som omsøkt av hensyn til naturverdiene i Ljanselva.

Vi har ikke spesielle merknader til tidspunktet for gjennomføringen av anleggsarbeidene ved at arbeidene utføres på høsten og vinteren. Nøkle vann vil da kunne fylles opp igjen etter snøsmeltingen våren 2016. Det bør imidlertid vurderes om nedtappingen kan utsettes noe ved oppstart først 1. september. Vi er innforstått med at overføringen av vann fra Nøkle vann til Østensjø vann opphører i perioden hvor Nøkle vann er nedtappet.

Lutvann

Det er søkt om å tappe ned Lutvann med 30 cm for å sikre vannføringen til snøproduksjon ved Skullerud. Fylkesmannen vil fraråde at det gis tillatelse til å tappe ned Lutvann i denne sammenheng. Vi viser til at Lutvann har en bestand av edelkreps. Lutvann ligger dessuten i det all vesentlig innenfor Hauktjern friluftslivsområde. Det er i søknaden ikke gjennomført noen vurdering av virkningen for naturverdiene for Lutvann. Vi kan opplyse at Fylkesmannen i brev av 18.05.15 til Oslo kommune har uttalt seg til reguleringsplanen for Skullerud idrettsanlegg, og vi mener at dagens uttak av vann til snøproduksjon fra Ljanselva ikke er tilfredsstillende. Fylkesmannen forutsetter at det etableres en annen løsning/vannkilde for snøproduksjon på Skullerud enn direkte uttak fra Ljanselva, da vannføringen her er svært begrenset vinterstid.

Det er i rapport fra Norconsult om virkningene på naturmiljøet foreslått en del avbøtende miljøtiltak. Vi forutsetter at disse gjennomføres så langt som mulig.

...»

Nøkle vann ro- og padleklubb har uttalt følgende i brev av 28.05.15:

« ...

Konsekvensene med nedtapping av Nøkle vann er oppsummert i følgende punkter:

- *Tilgangen til vannet fra klubbhuset vil nok bli en utfordring. Det er snakk om å tappe ned 5,5 meter, noe som vil medføre at det blir forholdsvis bratt ned til vannet.*
- *Iht. HMS-reglene og ivaretagelsen av medlemmenes sikkerhet ser vi for oss at dette kan medføre en del farlige situasjoner. Dersom det lar seg gjøre å komme ned til vannet, vil det måtte bygges en form for sti ut til brygga som må flyttes lenger ut. Dette arbeidet krever tid, planlegging og gjennomføring, samtidig som det vil påføre klubben ekstra kostnader. I tillegg antar vi at det blir forholdsvis sølete i området som tappes ned.*
- *Samtidig ser vi at det kan føre til en del skader på båtene, når disse skal bæres bratt ned og fraktes ut på smal tilførselssti til brygga. Mer utgifter til klubben.*
- *Vi har planlagt introkurs for nye medlemmer i august måned, som må avlyses.*
- *På aktivitetskalenderen har vi markedsført NRPK festivalen 27.09.15, sammen med Ormsund Roklubb.*

...»

Østmarkas venner har uttalt følgende i brev av 31.05.15:

« ...

Østmarkas venner har forståelse for at dammen på Nøklevann må rehabiliteres, men vi vil imidlertid advare mot det hastverket som Oslo kommune legger opp til. Nøklevann er en av de største bynære innsjøene i Oslo og rekreasjonsverdiene knyttet til vannet og området rundt er av særlig stor betydning. Området representerer også store naturverdier og fungerer som viktig levested for planter og dyr.

Østmarkas venner peker på manglende vurderinger i søknaden knyttet til både deler av det biologisk mangfoldet og brukerinteressene i området. Vi er særlig bekymret for at Sørlimyra ser ut til å bli tørrlagt i store deler av anleggsfasen. Vi mener søknaden mangler vurderinger om faren for utrasinger langs breddene og faren for at torven i myra kan kollapse. Videre påpeker vi manglende vurderinger av konsekvenser av nedtapping knyttet til beveren i området.

Konsekvenser av uttak av vann fra Lutvann i anleggsfasen til snøproduksjon er ikke godt nok utredet. Vi anmoder NVE om å beregne hvor lang tid det tar å heve vannstanden i Lutvann igjen. Hensynet til brukerinteressene ved Lutvann må avveies opp mot hensynet til snøproduksjon på Skullerud.

Vi er særlig skeptiske til søknadens manglende vurderinger av den samlede belastningen av området i forbindelse med nedtappingen av vannet og den videre anleggsfasen.

...»

Miljøprosjekt Ljanselva og Østensjøvannets venner har avgitt samlet uttalelse i brev av 29.06.15:

« ...

Økt vannføring i Ljanselva vil kunne ha negative konsekvenser både i form av erosjon, vanskeliggjøring av planlagte arbeider og være til skade for 25 000 yngel som ble satt ut nå i juni. Vann fra Nøklevann er også en reserve for Østensjøvannet dersom vannkvaliteten skulle bli for dårlig eller en utilsiktet nedtapping skulle finne sted. Konesesjon er gitt for overføring av vann fra Nøklevann til Østensjøvannet.

...»

Tilleggsopplysninger

Søker v/ Jørgen Lysgaard har i e-post av 11.06.15 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

« ...

- VAV utsetter oppstart av arbeidene til 01. oktober, tapping begynner i slutten av august.
- Tapping av Lutvann er ikke viktig for gjennomføring av arbeidene, det var kun et avbøtende tiltak for å sikre snøproduksjon på Skullerud.
- Overføring av vann til Østensjøvann, spørsmål fra Bydel Østensjø. Ledningen for overførsel av vann til Østensjøvannet blir opprettholdt, men må gjennom en ombygging rett nedstrøms dammen. Det blir da ikke mulig å tappe vann til Østensjø fra rundt 01. august og til rehabiliteringen er ferdig. Det er pr d.d.

heller ikke gyldig konsesjon for denne overføringen av vann. Det ble søkt om forlengelse av konsesjonen 30.10.13.

- *Adkomst til vannet for roklubben, VAV vil tilrettelegge for adkomst til vannet på lav vannstand i den grad det er praktisk mulig. Ved utsatt oppstart vil konsekvensene for roklubben bli mindre i 2015, men det kan føre til senere oppfylling av vannet. VAV antar at adkomst til vannet kan bli en større utfordring i 2016 enn 2015 hvis vinteren og våren blir nedbørfattig.*

...»

Etter befaringen 01.07.15, ble det åpnet for innsendelse av supplerende opplysninger, både fra søker og høringsinstanser.

Miljøprosjekt Ljanselva har kommet med supplerende opplysninger i brev av 05.07.2015:

«...

I juni ble det satt ut 25.000 ørretyngel (pga. fiskedød etter utslipp).

Nedtapping: Ljanselva vil sannsynligvis tåle dette – men en mellomstor flom vedvarende over 5-6 uker – til tider kanskje kraftig nedbør – vil kunne ha uforutsette påvirkninger på elveløpet, bunndyr og fisk. (Utgraving, utskylling, vannhindre, flomområder.)

Minstevannføring: Vi er kanskje mer bekymret for at det periodevis skal bli for lite vann i elven. Det er viktig at minstevannføringen på 10 liter i sekundet når ut i elven nedenfor Skraperudtjern og Skullerudstua. (Kulde-/varmeperioder med lite nedbør, vann til Østensjøvann og snøproduksjon – nok rennende vann til fiskelivet?)

Informasjon: Vi ønsker at VAV har en informasjonskanal der VAV informerer «oss» («brukere», turfolk, elever med flere) om fremdrift og aktuelle hendelser. «Vi» må også til enhver tid kunne varsle VAV om hendelser som måtte oppstå.

Beredskap: VAV må kunne reagere 7 dager i uken hvis noe uforutsett skulle oppstå.

...»

Nøkelevann ro- og padleklubb har kommet med supplerende opplysninger i brev av 03.07.15:

«...

Sender som avtalt over et innspill vedr. tilrettelegging for å kunne bruke damhuset til lagring av båter og vester.

Dette er i henhold til avtale med Jørgen Lysgaard.

1. *Fint om dere tar hensyn til at vi har 8 meter lange båter som skal inn i båthuset. Dersom adkomsten fra trappen på nedsiden av damhuset opp til demningen og videre inn i vannhuset har for smal vinkel, sliter vi å komme inn i damhuset med disse båtene.*
2. *Samtidig er det fint om vi blir jevnlig oppdatert med fremdriften i prosjektet, dette er svært viktig dersom det blir forsinkelser i.h.t. fremdriftsplan (som eksempelvis kan skje ved mye regn på høstparten). Vi ønsker å holde våre medlemmer jevnlig oppdatert i denne prosessen.»*

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til midlertidig avvik fra normalvannstand etter vannressursloven § 8.

Hydrologi

Bydel Østensjø og Miljøprosjekt Ljanselva har uttrykt bekymring for biologisk mangfold både ved forhøyet vannføring og at minstevannføringa i Ljanselva uteblir.

Nøkle vann har et overflateareal på 0,83 km² og ved en senkningshastighet på 15 cm/døgn, vil det ved starten av nedtappingen gå 1,44 m³/s i Ljanselva i tillegg til tilsiget. Dimensjonerende flom (Q₁₀₀₀) er beregnet til 9,9 m³/s ut av Nøkle vann (Norconsult, 2015) og middelflom er estimert av NVE til omtrent 3,5 m³/s. Vannføringen som følger av nedtappingen vil være under halvparten av estimert middelflom. På bakgrunn av dette og dambruddsbølgeberegning for Nøkle vann (Norconsult, 2014) vurderer NVE at Ljanselva har god kapasitet til en vannføring på 1,44 m³/s ut fra Nøkle vann over en begrenset periode. Etter NVEs vurdering overgår ikke vannstanden ved nedtappingen en vanlig flom.

Konsesjonen som gir tillatelse til å overføre vann fra Nøkle vann til Østensjøvannet er fornyet til utløpet av 2015 og setter krav til minstevannføring i Ljanselva på 10 l/s. Det forutsettes at dette minstevannslippet opprettholdes i rehabiliteringsperioden og oppfyllingsperioden.

Nedbørfeltet til Nøkle vann er 10,5 km², og det er beregnet en middelvannføring på 157 l/s. Det totale magasinvolumet er på ca. 4,1 mill. m³, men en noe mindre andel av magasinet skal tappes ned. En oppfylling av hele magasinet med en minstevannføring på 10 l/s vil med et slikt tilsig ta over 300 dager. Det er derfor viktig at arbeidene avsluttes slik at dammen er klar for oppfylling før snøsmeltingen i nedbørfeltet tar til.

Kulturminner

Søk i Kulturminnesøk (08.07.15) gir ingen treff på kulturminner som er i direkte tilknytning til vannet. NVE har fått muntlige opplysninger fra foreningen Sarabråtens venner om en hjulbåt som muligens fremdeles befinner seg på bunnen i de nordlige delene av Nøkle vann. Dette regnes ev. som nyere tids kulturminne og er ikke tilstrekkelig grunn for å pålegge avbøtende tiltak til en ev. tillatelse, men NVE minner om meldeplikten etter kulturminneloven § 8. NVE kan sette som vilkår til en ev. tillatelse at aktuelle instanser varsles dersom det blir avdekket kulturminner under nedtappingen.

Biologisk mangfold

Østmarkas venner etterlyser en bedre vurdering av konsekvensene for myra i Sørlivika og for leveforholdene for bever i området. NVE er klar over de negative konsekvensene for begge de overnevnte, men mener også at dette er ting som vil ta seg opp igjen etter at rehabiliteringen er ferdig. Bever er ingen truet art. Nøkle vann blir tappet ned i god tid før vinteren, noe som gir beveren mulighet til å bygge nye hytter i andre vann i nærheten. Sørlivika vil med stor sannsynlighet tørrelleges når nedtappingen er fullført. Det fins to fangdammer ved inngangen til vika, og disse kan bidra til å holde på vannet i området til en viss grad, men dette er ikke sikkert.

Søk i Artsdatabanken (08.07.15) gir treff på edelkreps i Nøkle vann. Senkning av vannspeilet kan få negative følger for denne arten, derfor er det viktig at senkningshastigheten er så lav at krepsen rekker å trekke seg unna og finne annet skjul for predatorer.

Fra treff i Artsdatabanken fremstår Nøkle vann og områdene rundt som meget artsrikt. I stor grad med livskraftige bestander av arter.

Søk i Naturbase (08.07.15) gir treff på følgende arter av stor forvaltningsinteresse i og rundt Nøklevann: Gråspett, dvergspett, sylblad, rognasal, børstebrunpigg, strandsnipe, storlom, stavklokke og skaftjordstjerne. Ingen av disse vil bli nevneverdig negativt påvirket av vannstandsendringer med unntak av storlom og strandsnipe. Disse to fugleartene er trekkfugler og forsvinner fra området i september-oktober, for å returnere til hekkesesongen i april-mai-juni. Da det ikke er sikkert hvor vannstanden i Nøklevann står våren 2016, vil det være en mulighet for at disse artene blir påvirket ved mislykket hekking på grunn av oversvømming av reir denne sesongen. NVE vurderer det slik at nedtappingen av Nøklevann ikke vil få langvarige negative konsekvenser for arts mangfoldet i området, hvis vilkårene i denne tillatelsen følges.

NVE mener at vurderingene som er gjort er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og nødvendig med tanke på dammens tilstand og konsekvensklasse. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Landskap

Nøklevann kommer til å miste sitt vanlige utseende i perioden hvor vannet er nedtappet. Dette vil imidlertid bare vare så lenge vannet er under normalvannstand, som antas å bli til senest høsten 2016. Mesteparten av vannet vil fylles opp under snøsmeltingen våren 2016.

Friluftsliv og brukerinteresser

Nøklevann har betydelige brukerinteresser. Oslo kommune har anslått at det blir vanskelig å utføre vannbaserte aktiviteter når vannet kommer under en viss vannstand, anslått til fra omtrent 15.09.15 med start på nedtappingen i slutten av august. Friluftsliv, padling, bading og annet blir mindre attraktivt og ganske umulig i perioden hvor rehabiliteringen foregår. NVE mener derfor at det er viktig at kommunen informerer om rehabiliteringen med spesielt fokus på farlige områder og antatt varighet i de medier de har til rådighet samt med oppslag på stedet. Det er uttrykt bekymring for stier langs Ljanselva som kan bli oversvømt eller rasfarlige, dette blir også kommunens ansvar å informere om, følge opp og sikre dersom det blir gitt tillatelse til tiltaket. For friluftsliv og brukerinteresser er det også til det beste om perioden med redusert vannstand holdes så kort som mulig.

Spesielt Nøklevann ro- og padleklubb får ulemper ved senkningen av Nøklevann. NVE mener imidlertid at tiltaket er nødvendig og må gjennomføres i år av sikkerhetshensyn, noe som padleklubben har formidlet at også de er klar over. Utsatt oppstart av rehabiliteringen til slutten av august kommer forhåpentligvis til å avhjelpe de uheldige konsekvensene for padleklubben.

Lutvann

Både Lutvann og Nøklevann har små nedbørfelt som vil gjøre det tidkrevende å fylle opp magasinene igjen. Det slippes i dag minstevannføring fra Lutvann til Lutvannsbekken gjennom overløpet i Lutvann. Hvis Lutvann senkes med 30 cm vil det være vanskelig å slippe minstevannføring til Lutvannsbekken uten større inngrep. Lutvannsbekken og området rundt er svært artsrikt, for det meste med livskraftige bestander, og NVE ser på det som uheldig hvis Lutvannsbekken skulle gå tørr over en lengre periode. Fylkesmannen i Oslo og Akershus fraråder at Lutvann tappes ned med begrunnelse i at Lutvann også har en bestand av edelkreps og at det i stor grad ligger innenfor Hauktjern friluftslivsområde. NVE er enig i denne vurderingen.

Snøproduksjon med vannuttak fra Ljanselva

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har uttalt at de mener det er uheldig med uttak av vann til snøproduksjon fra Ljanselva, og har bedt Oslo kommune finne en alternativ løsning ved høring av reguleringsplanen for Skullerud idrettsanlegg. Uttak til snøproduksjon fra Ljanselva er et eldre tiltak som ikke krever konsesjon etter vannressursloven og det er tatt i bruk alminnelig lavvannføring før vannressursloven trådte i kraft, jf. vannressursloven § 66. Dersom vannuttaket til snøproduksjon medfører betydelig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget, kan det vurderes om tiltaket bør kalles inn til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66. NVE vil oppfordre til at det blir funnet alternative løsninger for snølegging av Skullerud skileikanlegg vinteren 2015/2016.

Overføring av vann til Østensjøvannet

Østensjøvannet er en av Norges mest forurensede innsjøer og Oslo kommune har i lengre tid overført vann fra Nøklevann for å bedre vannkvaliteten i Østensjøvannet. Dette er en konsesjonsbelagt overføring, og den midlertidige konsesjonen av 07.10.03, ble i NVEs vedtak av 25.06.15 utvidet til å vare ut 2015. Konsesjonen fastsetter maksimal overføring til 50 l/s, som også er kapasiteten til overføringsledningen. Det settes også restriksjoner på vannstand i Nøklevann, det skal ikke overføres vann til Østensjøvannet hvis vannstanden i Nøklevann er under 163,75 moh., og at det skal slippes minstevannføring til Ljanselva på 10 l/s. På befaring ble det foreslått å gi tillatelse til å overføre vann også ved lavere vannstander, noe NVE stiller seg positive til. Dette kan bidra til bedre miljø i Østensjøvannet og kan redusere vannstanden i Ljanselva noe under nedtappingen. Ved en eventuell tillatelse til nedtapping av Nøklevann kan NVE også gi tillatelse til overføring av vann til Østensjøvannet ved lavere vannstander enn 163,75 moh. Dette tiltaket må likevel avklares med Fylkesmannen i Oslo og Akershus, som er myndighet etter verneforskriften for Østensjøvannet naturreservat.

Oppsummering

Nøklevann har en bestand av edelkreps og hastigheten på senkningen må ikke overstige 15 cm/døgn av hensyn til denne. Dette er også til fordel for vannstandene i Ljanselva under nedtappingen. Det ses på som nødvendig at berørte områder overvåkes under nedtappingen og at Oslo kommune setter i gang rutiner for varsling av eventuelle hendelser. NVE mener at minstevannføring til Ljanselva på 10 l/s må bestå i hele rehabiliteringsperioden og at overføringen til Østensjøvannet kan opprettholdes så lenge dette er mulig. NVE ser på det som uheldig om Lutvann også skal tappes ned, og fraråder dette. Ved å ta slike hensyn kan ikke NVE se at nedtapping av Nøklevann er til langvarig skade for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Oslo kommune kan tappe ned dam Nøklevann til kote 158,5 fra 01.09.15 til rehabiliteringen av dammen er fullført vinteren 2016.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Minstevannføringen til Ljanselva på 10 l/s skal opprettholdes. Det må etableres en ordning med målestasjon slik at allmennheten kan lese av vannføringen i Ljanselva.
- Alle vannføringen endringer skal skje med myke overganger. Senkningshastigheten er satt til maksimalt 15 cm/døgn.
- Det forutsettes at perioden med senket vannstand holdes så kort som mulig. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet og ved naturlig tilsig. Det er ønskelig at rehabiliteringen av dammen er fullført slik at Nøklevann kan ta imot vårflommen 2016.
- Nedtappingen skal kunngjøres én gang lokalt i god tid før nedtappingen starter.
- Det må informeres om nedtappingen og farene denne kan medføre på skilt og i andre informasjonskanaler før, i og etter anleggsperioden, til vannet har nådd normalvannstand. Kommunen må opprette en beredskapstelefon i forbindelse med tiltaket, der allmennheten kan melde fra om utilsiktede virkninger.
- Overføringen til Østensjøvannet skal opprettholdes så lenge dette er mulig. Det gis herved også tillatelse til å overføre vann fra Nøklevann til Østensjøvannet selv på lave vannstander i Nøklevann, hvis dette blir nødvendig. Overføringen av vann til Østensjøvannet må avklares med Fylkesmannen i Oslo og Akershus, som er forvaltningsmyndighet for Østensjøvannet naturreservat.
- Oslo kommune plikter å holde oppsyn med områdene som blir berørt i nedtappingsperioden. Dette gjelder særlig Ljanselva, Sørlivika og andre områder hvor flom, ras og erosjon kan bli et problem.
- NVE minner om at det kan dukke opp kulturminner ved nedtappingen. Da gjelder meldeplikten etter kulturminneloven § 8, og at arbeid skal opphøre i sikringssonen rundt kulturminnet. Hvis hjulbåten Sara skulle bli avdekket, meldes dette til Norsk Maritimt Museum, med kopi til Sarabråtens venner (v/ Arne Egil Sagen, arne.egil.sagen@online.no).
- Fangdammen som etableres i det dypeste løpet av Nøklevann ved dammen, skal fjernes i sin helhet når arbeidene er avsluttet.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at Oslo kommune har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.
- Det gis ikke tillatelse til å tappe ned Lutvann til snøproduksjon.

NVE minner om at tiltaket må avklares etter markaloven og vernebestemmelsene for Hauktjern friluftslivsområde. Tapping av vann til Østensjøvannet må avklares med Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Om klage og klagerett

Klageberettigede kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

DNT Oslo og omegn
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Miljøprosjekt Ljanselva
Nøkle vann Ro- og Padleklubb
Oslo Elveforum v/Frithjof Funder
Oslo kommune - Bydel Østensjø
Oslo kommune - Bymiljøetaten
Oslo kommune Vann- og avløpsetaten v/Jørgen Lysgaard
Sarabråten venner v/Arne Egil Sagen
Østmarkas Venner